

PenSam Holding A/S
Rapport om
Solvens og Finansiell situation
2021

Indholdsfortegnelse

Sammendrag	3
A: Virksomhed og resultater	4
A.1: Virksomhed	4
A.2: Forsikringsresultater	4
A.3: Investeringsresultater	7
A.4: Resultater af andre aktiviteter	9
A.5: Andre oplysninger	10
B: Ledelsessystem	11
B.1: Generelle oplysninger om ledelsessystemet	11
B.2: Egnetheds- og hæderlighedskrav	13
B.3: Risikostyringssystem, herunder vurderingen af egen risiko og solvens	14
B.4: Internt kontrolsystem	17
B.5: Intern auditfunktion	18
B.6: Aktuarfunktion	19
B.7: Outsourcing	19
B.8: Andre oplysninger	19
C: Risikoprofil	20
C.1: Forsikringsrisici	20
C.2: Markedsrisici	21
C.3: Kreditrisici	21
C.4: Likviditetsrisici	21
C.5: Operationelle risici	21
C.6: Andre væsentlige risici	22
C.7: Andre oplysninger	22
D: Værdiansættelse til solvensformål	23
D.1: Aktiver	23
D.2: Forsikringsmæssige hensættelser	24
D.3: Andre forpligtelser	26
D.4: Alternative værdiansættelsesmetoder	26
D.5: Andre oplysninger	26
E: Kapitalstyring	27
E.1: Kapitalgrundlag	27
E.2: Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav	28
E.3: Anvendelse af delmodulet for løbetidsbaserede aktierisici til beregningen af solvenskapitalkravet	28
E.4: Forskelle mellem standardformlen og en intern model	28
E.5: Manglende overholdelse af minimumskapitalkravet og solvenskapitalkravet	28
E.6: Andre oplysninger	29

Sammendrag

PenSam Holding A/S er en forsikringsholdingvirksomhed, som er øverste modervirksomhed i PenSam Holding koncernen, hvor det væsentligste forretningsområde i koncernen er at levere arbejdsmarkedspensioner for FOA-faggrupperne. Pensionsaktiviteterne udøves af datterselskabet PenSam Pension, og herudover leverer PenSam Forsikring og PenSam Bank supplerende finansielle produkter til pensionskunderne på konkurrencedygtige vilkår.

Bestyrelsen består af 7 medlemmer, hvoraf 4 er valgt af generalforsamlingen, og 3 er valgt blandt medarbejderne i PenSam Holding Koncernen. FOA nominerer 4 medlemmer til bestyrelsen.

Direktionen består af adm. direktør Torsten Fels. Organisationen er indrettet med en række direktørområder med ansvar for den løbende drift og udvikling.

PenSam Holding har følgende nøglefunktioner: Risikostyringsfunktion, Compliancefunktion, Aktuarfunktion og Intern Auditfunktion. Der er aktuelt ikke fundet behov for etablering af yderligere nøglefunktioner.

Kapitalgrundlaget til dækning af selskabets solvenskapitalkrav udgør 1.000 mio. kr. og selskabets solvenskapitalkrav er opgjort til 821 mio. kr. Selskabets solvensgrad har været stabil i løbet af 2021.

Denne rapport giver en konsolideret oversigt over forholdene i selskabet og koncernen med oplysninger, der også findes i andre interne og eksterne dokumenter, herunder årsregnskab, politikker og retningslinjer vedrørende ledelse og risikostyring, selskabets egen risikovurdering samt kapitalplaner og solvensopgørelser.

A: Virksomhed og resultater

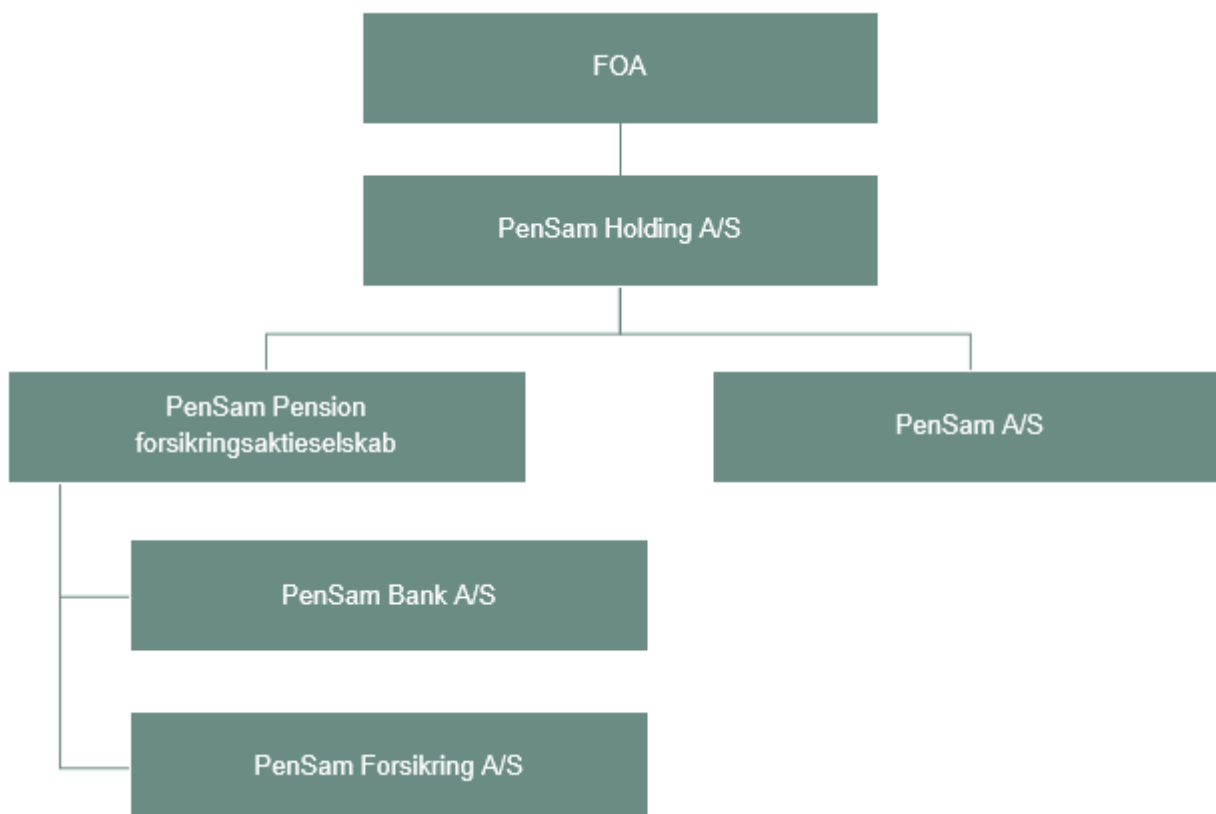
A.1: Virksomhed

PenSam Holding A/S (CVR-nr. 12 62 95 32) er en forsikringsholdingvirksomhed og er øverste modervirksomhed i koncernen. Selskabet er 100% ejet af FOA. Der er ingen fysiske personer, der ejer aktier i selskabet.

Yderligere selskabsinformation kan ses på:

https://www.pensam.dk/om_pensam/hvem_er_vi/organisation/selskabsstruktur

Koncernstruktur:

Selskabet og koncernen er underlagt finansielt tilsyn af Finanstilsynet, CVR-nr. 10 59 81 84, Århusgade 110, 2100 København Ø.

Selskabets eksterne revisor er PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab CVR-nr. 33 77 12 31, Strandvejen 44, 2900 Hellerup

A.2: Forsikringsresultater

Årets resultat før skat og minoritetsinteresser blev et overskud på 170 mio. kr. for koncernen mod et underskud på 23 mio. kr. i 2020. Efter skat og minoritetsinteresser blev årets resultat et overskud på 68 mio. kr. mod et overskud på 3 mio. kr. 2020. Resultatet efter skat er endvidere påvirket af skatten på koncernens døtre.

Egenkapitalforrentning efter skat udgør 14,4% mod en egenkapitalforrentning efter skat ultimo 2020 på 0,1%. Resultatet anses som tilfredsstillende og er bedre end ledelsens forventninger.

Resultatopgørelse:

t. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2021	2020	2021	2020
Skadesforsikring				
Bruttopræmier	116.437	116.862	-	-
Afgivne forsikringspræmier	-6.648	-23.001	-	-
Ændring i præmiehensættelser	3.420	-2.434	-	-
Ændring i fortjenstmargen og risikomargen	-3.361	2.842	-	-
Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	-10	-106	-	-
Præmieindtægter for egen regning	109.839	94.163	-	-
Udbetalte erstatninger	-72.940	-89.927	-	-
Modtaget genforsikringsdækning	2.349	13.423	-	-
Ændring i erstatningshensættelser	-12.351	17.247	-	-
Ændring i risikomargen	-314	243	-	-
Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	-1.972	-2.303	-	-
Erstatningsudgifter for egen regning	-85.228	-61.318	-	-
Erhvervelsesomkostninger	-9.872	-10.018	-	-
Administrationsomkostninger	-22.572	-22.849	-	-
Provisioner og genvinstandele fra genforsikringsselskaber	225	4.655	-	-
Forsikringsmæssige driftsomkostninger for egen regning, i alt	-32.220	-28.211	-	-
Teknisk resultat af skadesforsikring	-7.609	4.634	-	-
Bruttopræmier	6.674.790	6.244.324	-	-
Afgivne forsikringspræmier	-1.254	-1.188	-	-
Præmier for egen regning	6.673.536	6.243.137	-	-
Overført investeringsafkast for egen regning	13.116.255	9.492.998	-	-
Pensionsafkastskat	-1.938.489	-1.325.534	-	-
Udbetalte ydelser	-4.271.490	-3.874.867	-	-
Forsikringsydelser for egen regning	-4.271.490	-3.874.867	-	-
Ændring i livsforsikringshensættelser	-16.381.237	-12.373.108	-	-
Ændring i livsforsikringshensættelser for egen regning	-16.381.237	-12.373.108	-	-
Ændring i fortjenstmargen	2.989.655	2.234.887	-	-
Ændring i overskudskapital	11.842	-172.728	-	-
Erhvervelsesomkostninger	-47	-61	-	-
Administrationsomkostninger	-205.357	-231.311	-2.625	-3.594
Forsikringsmæssige driftsomkostninger for egen regning, i alt	-205.404	-231.373	-2.625	-3.594
Teknisk resultat af livsforsikring	-5.333	-6.588	-2.625	-3.594

t. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2021	2020	2021	2020
IKKE-FORSIKRINGSTEKNISK VIRKSOMHED				
Teknisk resultat af skadesforsikring	-7.609	4.634	-	-
Teknisk resultat af livsforsikring	-5.333	-6.588	-2.625	-3.594
Indtægter fra tilknyttede virksomheder	0	0	70.931	5.714
Indtægter fra associerede virksomheder	449.594	-617.630	-	-
Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	548.690	597.118	-	-
Renteindtægter og udbytter mv.	3.008.803	2.809.623	1.080	10.894
Kursreguleringer	9.719.655	7.328.716	-1.937	-10.169
Renteudgifter	-104.376	-225.748	-41	-40
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-427.173	-398.094	-	-
Investeringsafkast, i alt	13.195.193	9.493.984	70.033	6.400
Forrentning og kursregulering af skadesforsikringshensættelser	455	56	-	-
Investeringsafkast overført til livsforsikringsvirksomhed	-13.116.255	-9.492.998	-	-
Andre omkostninger	102.728	23.606	-	-
Resultat før skat	169.180	22.694	67.409	2.806
Pensionsafkastskat for egenkapitalen	-5	-554	-	-
Skat	-111.148	-18.760	738	644
Minoritetsinteressers andel af driftsresultat	10.120	70	-	-
Årets resultat	68.147	3.450	68.147	3.450
Totalindkomstopgørelse				
Årets resultat	68.147	3.450	68.147	3.450
Årets totalindkomst	68.147	3.450	68.147	3.450

A.3: Investeringsresultater

Årets samlede afkast for PenSam's pensions-forretning blev på 8,2% efter investeringsomkostninger, hvilket ligger sig tæt op af resultatet for PenSam holding.

Stats- og realkreditobligationer

Afkast på obligationer blev på -2,5% i danske kroner inkl. effekt af valutaafdækning.

Renterne på stats- og realkreditobligationer steg globalt gennem 2021. Den 10-årige rente i Danmark steg med ca. 0,5%-point til 0,1%, mens den tilsvarende i USA steg ca. 0,6%-point til 1,5%.

Kreditobligationer

Aktivklassen indeholder børsnoterede virksomhedsobligationer i Europa og USA samt stats- og virksomhedsobligationer på emerging markets. Hertil kommer unoterede virksomhedsobligationer - primært med høj kreditkvalitet.

Afkastet på kreditobligationer blev på 3,4% i danske kroner.

Aktier

Afkastet på aktier blev på 32,6%. Det pæne afkast skyldes specielt det gode afkast i PenSam Pension, hvoraf det samlet set udgjorde 28,3 % af det samlede afkast. En væsentlig årsag til dette positive afkast skulle ses i lyset af de store stigninger på det amerikanske aktiemarked samt den generelle positive fremgang i økonomierne i 2021 som medførte en øgede indtjening for virksomhederne.

Reale aktiver

Afkastet på reale aktiver blev på 12,3% i danske kroner inkl. effekt af valutaafdækning. Afkastet skyldes primært det positive afkast i PenSam Pension, som udgjorde 11,9%. Aktivklassen indeholder investeringer i danske og udenlandske ejendomme samt infrastrukturaktiver.

Afkastet på danske ejendomme blev på 8,6%. Porteføljen består primært af stabile bolig og kontorejendomme, som ikke i væsentligt omfang bliver påvirket af konjunkturerne. Investeringerne i udenlandske ejendomme foretages gennem fonde. Afkastet i 2021 blev på 19,6%, da porteføljen var robust overfor effekter Corona-pandemien.

Afkastet på investeringer i infrastrukturfonde blev på 21,7%. Det positive afkast er bl.a. drevet af gode frasalgs indenfor kerne-infrastruktur som el, gas og vand. Derudover har flere aktiver overstået konstruktionsfasen, hvilket har øget værdien. En del af infrastrukturinvesteringerne er fokuseret på alternativ energi, herunder særligt vindmølle- og solcelleparker. Investeringerne er sammensat med henblik på at give et langsigtet stabilt afkast med lav risiko. Aktiverne udviklede sig som forventet i 2021 og gav et lille positivt bidrag efter stærke afkast i 2020.

Renteafdækning

Renteafdækningen gav et bidrag til afkastet på -1,2%-point.

Valutaafdækning

Investeringer i udenlandske aktiver medfører risiko for tab på den udenlandske valuta. For at mindske denne risiko afdækkes den væsentligste del af valutarisikoen.

Langt den største del af valutarisikoen kan henføres til amerikanske dollar, hvoraf ca. 85% af risikoen er afdækket. Denne afdækning bidrog negativt til afkastet i 2021, da USD steg med ca. 7,5%.

Investeringsresultat

Selskabet har i 2021 ikke indregnet tab eller gevinst fra investeringsaktiver direkte på egenkapitalen, men ført investeringsresultaterne over realiseret resultat.

Selskabet investerer ikke direkte i securitisering, men der kan forekomme indirekte positioner gennem selskabets øvrige fondsinvesteringer.

Investeringsafkast og aktivfordeling

2021	Afkast før omkostninger **	Afkast efter indirekte omkostninger*	Vægt i porteføljen
Stats- og realkreditobligationer	-2,5%	-2,5%	30,2%
Kreditobligationer	3,9%	3,4%	25,2%
Aktier	32,8%	32,6%	32,4%
Reale aktiver	12,9%	12,3%	12,3%
Investeringsaktiver, i alt		9,5%	100,0%
Renteafdækning		-1,2%	
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed		0,3%	
Investeringsafkast efter investeringsomkostninger, i alt		8,1%	

2020	Afkast før omkostninger	Afkast efter indirekte omkostninger	Vægt i porteføljen
Stats- og realkreditobligationer	1,2%	1,2%	36,0%
Kreditobligationer	3,3%	2,9%	19,9%
Aktier	11,5%	11,1%	32,1%
Reale aktiver	8,2%	6,9%	12,0%
Investeringsaktiver, i alt		5,0%	100,0%
Renteafdækning		1,4%	
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed		0,3%	
Investeringsafkast efter investeringsomkostninger, i alt		6,2%	

*Valutaafdækningen er indeholdt i aktivklassernes afkast

**Estimerede omkostninger på baggrund af foreløbige forventninger til 2021

A.4: Resultater af andre aktiviteter

Der indgår ikke andre væsentlige indtægter eller udgifter end resultatet af datterselskabet PenSam A/S.

Koncernoplysninger

PenSam Pension

Årets resultat efter skat udgør 1 mio. kr. mod et resultat efter skat i 2020 på 4 mio. kr. Resultatet er udtrykt for afkastet af egenkapitalens egne investeringsaktiver og en risikoforrentning fra kontributionsgrupperne.

Egenkapitalforrentning efter skat udgør 0,6% mod 0,3% ultimo 2020. Resultatet er som forventet.

I 2021 har PenSam Pension opnået et investeringsafkast på 13.119 mio. kr. før pensionsafkastskat i forhold til 9.495 mio. kr. i 2020. Opgjort udgør afkastet 0,6% før skat.

PenSam Pension er et arbejdsmarkedsrelateret livsforsikringsaktieselskab, den særlige selskabsform indebærer, at selskabet ikke er selskabsskattepligtigt, og at der ikke kan udbetales udbytte til aktionæren. Overskud i selskabet kan alene anvendes i forhold til medlemmerne.

Mio.kr.	2021	2020
Årets resultat efter PAL og skat	1	4
Investeringsaktiver	178.886	164.573
Egenkapital	200	199
Forsikringsmæssige hensættelser i alt	165.364	151.972
Afkast før skat	13.119	9.495
Egenkapitalforrentning efter skat	0,6%	0,3%

PenSam Bank

Årets resultat efter skat udgør 7 mio. kr. mod et resultat på 3 mio. kr. i 2020. Resultatet er præget af tilbageførsel af størstedelen af det ekstraordinære ledelsesmæssige skøn over nedskrivninger på udlån, der i 2020 blev foretaget grundet Corona-pandemien. Derudover er netto gebyrindtjeningen øget med 2,9 mio. kr. i forhold til 2020, primært som følge af formidling af Totalkredit udlån.

Egenkapitalforrentningen efter skat udgør 2,1% mod 1,2% ultimo 2020. Resultatet for 2021 lever op til de forventninger, som er udmeldt i halvårsrapporten og anses for acceptabelt.

Mio.kr.	2021	2020
Årets resultat efter skat	7	3
Udlån	1.201	1.277
Indlån	1.841	1.833
Egenkapital	314	307
Egenkapitalforrentning efter skat	2,1%	1,2%

PenSam Forsikring

Årets resultat efter skat udgør -6 mio. kr. mod et resultat på 4 mio. kr. i 2020. Resultatet i 2021 er negativt påvirket af en styrkelse af hensættelser på individuelle ulykkesforsikringer samt opjusteringer af mange individuelle ulykker. Årets resultat før skat er sammensat af et forsikringsteknisk resultat på 7 mio. kr. og et resultat af investeringsvirksomhed på 0 mio. kr.

Egenkapitalforrentningen efter skat udgør -12,8% mod 6,4% ultimo 2020.

Resultatet anses for utilfredsstillende og lever ikke op til ledelsens forventninger.

Der er ikke udloddet udbytte for 2021.

Mio.kr.	2021	2020
Årets resultat efter skat	-6	4
Præmieindtægter	117	117
Erstatningsudgifter	85	72
Egenkapital	44	50
Egenkapitalforretning efter skat	-12,8%	6,4%

PenSam A/S

Årets resultat efter skat blev et overskud på 70 mio. kr. mod et underskud i 2020 på 1 mio. kr. Resultatet kan henføres til øgede indtægter fra administration, besparelser i samarbejdet med selskabets IT leverandør samt lavere omkostninger på flere områder, idet arbejdet med implementering af nyt forsikringsystem har medført, at omkostninger til andre projekter og aktiviteter har ligget på et lavt niveau.

Egenkapitalforrentningen efter skat udgør 44,3% mod 1% ultimo 2020.

Der er ikke udloddet udbytte for 2021.

Resultatet for 2021 er bedre end ledelsens forventninger og anses som tilfredsstillende.

Mio.kr.	2021	2020
Årets resultat efter skat	70	1
Nettoomsætning	487	459
Administrationsomkostninger	-411	-457
Egenkapital	192	122
Egenkapitalforretning efter skat	44,3%	1,0%

Ved transaktioner mellem selskaber i PenSam gruppen sker afregningen i henhold til administrationsaftale til fast pris opgjort på markedsbaserede vilkår.

Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af regnskab for modervirksomheden, og de enkelte dattervirksomheder er opgjort efter koncernens regnskabspraksis. Der er foretaget en sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold og med efterfølgende eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

PenSam A/S varetager administrative opgaver for selskaberne i koncernen. I 2021 er dette i henhold til aftale afregnet til fast pris opgjort på markedsbaserede vilkår. De administrative opgaver omfatter pensionsadministration, formueforvaltning samt øvrig administration for selskaberne i PenSam gruppen.

Øvrige koncerninterne transaktioner, såsom handel med værdipapirer og nogle produktspecifikke aftaler mellem de juridiske enheder, sker ligeledes på markedsbaserede vilkår.

Moderselskabet

Mio.kr.	2021	2020
Årets resultat efter skat	68	3
Investeringsaktiver	498	431
Egenkapital	508	440
Egenkapitalforretning før skat	14,4%	0,1%

A.5: Andre oplysninger

Der vurderes ikke at være andre væsentlige oplysninger.

B: Ledelsessystem

B.1: Generelle oplysninger om ledelsessystemet

Bestyrelsen består af 7 medlemmer, hvoraf 4 er valgt af generalforsamlingen, og 3 er valgt blandt medarbejderne i PenSam Holding Koncernen. FOA nominerer 4 medlemmer til bestyrelsen. De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for en periode på ét år.

Bestyrelsen har i 2021 afholdt 4 møder.

Bestyrelsen i PenSam Holding udmønter selskabets vedtægter i en forretningsorden, der fastsætter de nærmere rammer for bestyrelsens udførelse af sit hverv med henblik på at sikre en forsvarlig og hensigtsmæssig ledelse af selskabet.

Bestyrelsen i PenSam Holding fastlægger forretningsmodellen, den overordnede strategi for koncernen samt politikker og retningslinjer på alle væsentlige områder. Samtidig har bestyrelsen ansvaret for at ansætte en direktion samt føre tilsyn med, at direktionen varetager sine opgaver tilfredsstillende.

Direktion

Direktionen består af adm. direktør Torsten Fels. Direktionen har tillige ledelseshverv i andre selskaber.

Direktionen varetager den daglige ledelse og skal følge de politikker, retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Direktionens ansvar omfatter implementering af den af bestyrelsen fastlagte strategi, selskabets organisation og fordeling af ressourcer samt løbende rapportering om finansielle forhold til bestyrelsen

Ledelsens organisering

Organisationen er indrettet med en række direktørområder med ansvar for den løbende drift og udvikling. Disse direktører indgår i selskabets ledelsesgruppe, og består af følgende personer.

Selskabets ledelsesgruppe:

Direktørområde	Direktør
Finansdirektør	Peter Østergaard
Investeringsdirektør	Claus Jørgensen

Direktionen har nedsat 3 komiteer, som skal understøtte direktionens daglige styring af PenSam Holding. Disse komiteer er følgende:

- ALM-Investeringskomité
- Strategi- og ledelseskomicité
- Risiko- og Compliancekomité

Nøglepersoner/nøglefunktioner

Med henblik på at sikre effektive former for virksomhedsstyring, herunder et effektivt risikostyringsystem og et effektivt internt kontrolsystem, har direktionen besluttet, at der skal være 4 nøglefunktioner i PenSam Holding.

Bestyrelsen har besluttet, at den interne revisionschef også er ansvarlig for intern auditfunktionen. Direktionen har en ansvarlig for henholdsvis aktuarfunktionen, risikostyringsfunktionen og compliancefunktionen.

Opgaverne i de fire nøglefunktioner er outsourcet til PenSam A/S. Nøglefunktionerne varetager de opgaver, der følger af de regulatoriske krav. Der er redegjort nærmere for nøglefunktionerne nedenfor, hvor der ligeledes er oplysning om, hvordan nøglefunktionerne og de ansvarlige for nøglefunktionerne har den nødvendige bemyndigelse, ressourcer og operationelle uafhængighed til at udføre deres opgaver, og hvordan de rapporterer til og adviserer til hhv. direktionen og bestyrelsen.

Ansvarlige for de fire nøglefunktioner:

Funktion	Ansvarlig/nøgleperson
Intern audit	Palle Mortensen
Aktuarfunktion	Kristian Smedemark Hasløv
Risikostyringsfunktion	Morten Weis
Compliancefunktion	Hanne Frederiksen

Herudover er følgende udpegede som selskabets nøglepersoner, finansdirektør Peter Østergaard, investeringsdirektør Claus Jørgensen, databeskyttelsesrådgiver Hans Hedegaard og den interne revisionschef Palle Mortensen.

Ændringer i ledelsessystemet i rapporteringsperioden

Der er i 2021 sket følgende udskiftninger i bestyrelsen i PenSam Holding:

Robin Kahr er udtrådt som bestyrelsesmedlem pr. 31.03.2021

Annalise Price er indtrådt som bestyrelsesmedlem pr. 31.03.2021

Der har i løbet af 2021 ikke foretaget udskiftninger i direktionen eller i selskabets ledelsesgruppe.

Aflønningspolitik

Bestyrelsen har vedtaget en aflønningspolitik, der afspejler en målsætning om en ordentlig governanceproces samt en vedvarende og langsigtet værdiskabelse for PenSam Holdings kunder og ejere.

Lønpolitikken sikrer endvidere at PenSam Holding har en lønpolitik, der er i overensstemmelse med reglerne om aflønning i Lov om finansiel virksomhed og med bekendtgørelse om lønpolitik og aflønning i forsikringselskaber og forsikringsholdingvirksomheder.

Lønpolitikken for PenSam Holding er en del af en fælles lønpolitik for alle selskaber i PenSam Holding Koncernen. Formålet er at skabe gennemsigtighed og en ensartethed for medarbejdere ansat i et eller flere af selskaberne.

Lønpolitikken har endvidere til formål at sikre, at:

- Lønningerne fastlægges, via indgåede overenskomster og for ledere via individuelle aftaler, på et markedskonformt niveau, hvor der tages udgangspunkt i relevant uddannelse, erhvervs erfaring og organisatorisk ansvar.
- Medarbejdere, via indgåede overenskomster og ledere via individuelle aftaler, har en pensionsordning, der ligeledes er markedskonform.
- Lønindplacering sker på lige vilkår, uanset køn, etnicitet, seksuel orientering mv.
- De forskellige lønkomponenter ikke tilskynder til overdreven risikotagning.
- Der er opsat principper for at forhindre interessekonflikter som fx aflønning af nøglepersoner med fast løn.
- Rammerne for tildeling af variabel løn er beskrevet.
- Gældende lovgivning overholdes.

PenSam Holding ønsker ikke, at aflønningen skal give incitament til at påføre selskabet en unødvendig risiko. Bestyrelsen modtager et fast honorar. Direktion og medarbejdere, der er ansat i kontrolfunktioner (ansvarlig for intern auditfunktionen, ansvarlig for aktuarfunktionen, ansvarlig for IT-sikkerhed, ansvarlig for risikostyringsfunktionen og ansvarlig for compliancefunktionen), modtager fast løn og er ikke omfattet af nogen former for incitamentsaflønning eller performanceafhængig løn. Den faste løn afspejler primært relevant erhvervs erfaring og organisatorisk ansvar. Øvrig administration er af bestyrelsen outsourcet til PenSam A/S.

PenSam A/S er ikke en finansiel virksomhed, men følger som leverandør af drifts- og udviklingsopgaver de samme principper i lønpolitikken som de øvrige selskaber i PenSam Holding koncernen og i overensstemmelse med Lov

om finansiel virksomhed og med bekendtgørelse om lønpolitik og aflønning i forsikringselskaber og forsikringsholdingvirksomheder.

Væsentlige transaktioner med aktionærer mv.

Udover sædvanlig daglig intern clearing i PenSam Holding Koncernen (korrekt kontering af modtagne beløb osv.) er der i rapporteringsperioden ikke foretaget væsentlige transaktioner med aktionærer, med personer, der udøver en betydelig indflydelse på selskabet, eller med medlemmer af bestyrelsen og direktionen.

B.2: Egnetheds- og hæderlighedskrav

Bestyrelsen har besluttet, at ledelsesmedlemmer samt nøglepersoner til enhver tid skal have tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring til at kunne udøve deres hverv eller varetage deres stilling i PenSam Holding.

Den samlede bestyrelse skal have kompetencer inden for:

- Strategi og forretningsmodeller
- Koncernforhold
- Arbejdsmarkeds- og overenskomstforhold
- Kendskab til kunder og produktudvikling
- Risikovurdering og modeller til brug for risikoberegning
- Solvensbehov
- Vurdering af selskabets operationelle risici og compliance
- Vurdering af likviditetsrisici og fundingpolitik
- Investering, formueforvaltning og risikoafdækning
- Økonomi og regnskabsforståelse
- Kendskab til centrale lovmæssige rammer for virksomheden
- Outsourcing
- IT
- Drift af pensions- og livsforsikringsvirksomhed.

For at sikre, at alle bestyrelsesmedlemmer besidder de nødvendige kompetencer for at varetage hvervet, herunder krav til færdigheder, viden og ekspertise, gennemfører bestyrelsen årligt en evaluering af bestyrelsesarbejdet. Heri indgår en vurdering af den samlede kompetencesammensætning samt en handlingsplan for uddannelsestiltag i bestyrelsen, så det sikres, at bestyrelsen lever op til de fastsatte krav.

Ved rekruttering af bestyrelsesmedlemmer drøfter bestyrelsen de kompetencer, herunder krav til færdigheder, viden og ekspertise, nye bestyrelsesmedlemmer skal besidde for at supplere den samlede bestyrelses kompetencer. Dette sker blandt andet ud fra erfaringerne fra bestyrelsens selvevalueringer.

Når kandidaten er fundet, indstilles vedkommende til valg på generalforsamlingen.

Ved rekruttering af direktionen nedsætter bestyrelsen et ansættelsesudvalg.

Bestyrelsen foretager årligt en vurdering af samarbejdet med direktionen. Derudover rapporteres der løbende i forbindelse med ind- og udtræden af ledelsesposter samt til- og fratrædelse af nøglepersoner.

Ved rekruttering af nøglepersoner varetager HR rekrutteringsprocessen. Kandidaterne vurderes ud fra deres tidligere job erfaring og uddannelsesmæssige baggrund mv. Efterfølgende bliver vurderingen understøttet af samtaler og test samt ved indhentning af referencer.

Bestyrelsen tager derudover mindst én gang årligt stilling til, hvorvidt der er sket ændringer af forhold hos ledelsesmedlemmer og nøglepersoner, der skal anmeldes til Finanstilsynet.

B.3: Risikostyringssystem, herunder vurderingen af egen risiko og solvens

Risikostyringssystemet i PenSam Holding har til formål at skabe rammerne for risikobaseret ledelse ved blandt andet at skabe bevidsthed om væsentlige risici, der potentielt kan skade selskabets omdømme, stabilitet eller fremtidige indtjeningsmuligheder.

Bestyrelsen fastsætter selskabets risikoprofil. Risikoprofilen indgår som en integreret del i bestyrelsens politikker og retningslinjer på alle væsentlige aktivitetsområder, og der tages herved proaktiv stilling til ønsket risikoniveau og risikotolerancegrænser på de enkelte risikoområder.

Bestyrelsen har på baggrund af gældende forretningsmodel og fastlagte politikker med tilhørende ønskede risikoniveauer tilrettelagt en årlig proces, der sætter bestyrelsen i stand til at udføre en samlet fornyet risikovurdering af forretningsmodellen og stillingtagen til risikostyringssystemets indretning.

Risikoprofilen udtrykkes gennem et risikobudget for alle centrale risikokategorier. Risikobudgettet fastsættes minimum en gang årligt af bestyrelsen i "Politik for risikostyring". Dette centrale styresdokument suppleret af tilhørende retningslinje indeholder de valgte risikotolerancegrænser for hver af risikokategorierne.

Der er i politikkerne i risikostyringssystemet fastsat metoder og procedurer, der er egnede til at opdage og mindske risikoen for, at selskabet bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at selskabet eller kunderne lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af gældende lovgivning, markedsstandarder eller internt vedtagne regler. Risikostyringssystemet defineres af styresdokumenterne.

Det overordnede risikostyringssystem

Direktionen er ansvarlig for, at PenSam Holding drives i henhold til de politikker og retningslinjer, som bestyrelsen fastlægger for selskabets risikoprofil og risikostyring.

PenSam Holding's risikostyringsfunktion er en uafhængig risikostyringsenhed med ansvar for at foretage en løbende uafhængig identifikation, måling, analyse, kontrol og rapportering af de risici som selskabet er eksponeret imod. Risikostyringsfunktionen bistår direktionen med udvikling af risikostyringssystemet og deltager i centrale styringsfora i samarbejde med øvrige nøglefunktioner og forretningsansvarlige. Arbejdet i risikostyringsfunktionen varetages af risikostyringsafdelingen i PenSam A/S. Risikostyringsfunktionen er organisatorisk placeret med reference til Finansdirektør Peter Østergaard og med rapporteringslinje til direktionen i PenSam Holding.

Risikostyringsfunktionen er integreret i selskabets beslutningsprocesser gennem deltagelse i selskabets centrale beslutningsorganer mht. behandling af emner vedr. finansielle og operationelle risici. Den risikoansvarlige for selskabet er fast medlem af selskabets Asset-Liability Management- og Investeringskomite samt selskabets Risiko- & Compliancekomite, hvor risikostyringsfunktionen rådgiver direktionen i beslutningsprocessen om alle væsentlige risikoforhold. Risikostyringsfunktionen indgår ligeledes i vurdering af risici forbundet med alle væsentlige forandringsaktiviteter.

Det bærende princip for risikostyring i PenSam Holding er, at datterselskaberne til alle tider er solvente og opretholder en ønsket solvensmålsætning fastsat af datterselskabernes bestyrelse. Udnyttelse af diversifikationseffekter selskaberne imellem eller tabsdækning på tværs af selskaberne er derfor ikke en del af planlægningen. Undtaget herfra er udnyttelse af skatteaktiver i koncernen efter reglerne om sambeskatning.

Risikoidentifikation

PenSam Holding har følgende overordnede risikokategorier:

- Investeringsrisici
- Operationelle risici

Eventuelle øvrige risici, som ikke dækkes af politikkerne under risikostyringssystemet, kategoriseres og kvantificeres i PenSam Holding's årlige vurdering af egen risiko og solvens.

Risici bliver løbende identificeret efter en struktureret proces, så det tilsikres, at bestyrelsens og direktionens risikobillede er retvisende. Processen omfatter:

- Risikoidentifikation i forbindelse med den årlige revision af politikker, retningslinjer og forretningsgange, hvor potentielle væsentlige risici knyttet til aktiviteterne beskrives i styringsdokumenterne.
- Risikovurdering i forbindelse med alle tiltag med potentiel væsentlig effekt på risikobilledet herunder opdatering af forretningsmodel og selskabsstrategi, beslutning om øvrige væsentlige strategier som eksempelvis investeringsstrategien, væsentlige enkelte disponeringer og væsentlige ændringer i driften.
- Opdatering af risikoidentifikationen i forbindelse med aktiviteterne udført som led i en koordineret indsats imellem relevante nøglefunktioner.
- Løbende identifikation og kvantificering af operationelle risici i de udførende enheder.
- Vurdering af om koncerninterne transaktioner og selskabets risikoeksponeringer medvirker til risikokoncentrationer i PenSam Koncernen.

Den risikoansvarlige redegør i sin årlige rapport til bestyrelsen for, om der efter den risikoansvarliges vurdering har været truffet væsentlige beslutninger, hvor risici ikke har været tilstrækkeligt belyst.

Risikotolerance pr. risikokategori

Det ønskede risikoniveau er specificeret for de enkelte risikokategorier. Samtidigt er de tilhørende risikorammer specificeret i interne retningslinjer kommunikeret fra bestyrelsen til direktionen, og herfra foretages en delegering af risikorammer til forretningsenhederne.

Investeringsrisici

Risiciene i denne kategori dækkes af Politik for investering med tilhørende retningslinjer.

Investeringsrisici i PenSam Holding omfatter alene risici vedrørende egenkapitalens investeringsaktiver og altså eksklusiv markeds- og modpartsrisici hidrørende datterselskaber. Datterselskabernes investeringsrisici er dækket af selskabernes respektive politikker herfor.

Selskabet ønsker et begrænset risikoniveau på investeringsrisici. Det præcise risikoniveau kvantificeres i Politik for investering. Det bemærkes særligt, at investeringsaktiverne skal have en høj grad af likviditet.

Operationelle risici

Risici i denne kategori behandles i Politik for Operationelle risici med tilhørende retningslinjer. Politikken omhandler foruden driftsrelaterede risici også strategiske risici og omdømmerisici. Politikken fastlægger rammerne for organisationens arbejde med operationelle risici, herunder compliance- og sikkerhedsmæssige risici, samt virksomhedens IT-risikostyring (og dermed også IT-risici). Bestyrelsen har udtrykt en lav risikotolerance overfor væsentlige operationelle risici som kan påvirke selskabets resultat og omdømme i væsentligt omfang.

Selskabet har implementeret metoder og procedurer, til at opdage og mindske risikoen for indtræden af operationelle hændelser, herunder risikoen for manglende overholdelse af gældende lovgivning, markedsstandarder eller interne regelsæt.

Den operationelle risikostyring bygger et delegeret decentralt ansvar til ledelsen i alle udførende enheder. De udførende enheder skal minimum halvårligt vurdere deres risikobillede, og herunder kvantificere de væsentligste risici med en suppleret med intern risikoscore mht. vurdering af sandsynlighed og effekt af de identificerede

operationelle risici. For alle væsentlige risici skal de ansvarlige ledere sikre passende risikoreducerende tiltag for at sikre en ansvarlig og effektiv drift i overensstemmelse med bestyrelsens ønskede risikoprofil. Selskabet arbejder målrettet med hændelsesopsamling som et centralt element i den operationelle risikostyring. De udførende enheder registrerer operationelle hændelser inkl. compliancehændelser i et centralt IT-system som administreres af risikostyringsfunktionen. Der etableres som led i hændelsesregistreringen en relation mellem baggrunden for hændelsen og den udførende afdelings identificerede risici. Hermed sikres at hændelser leder til en aktiv vurdering af om hændelsen skyldes en allerede kendt risiko, eller om der er tale om en ikke tidligere identificeret risiko. For allerede identificerede risici revurderes om hændelsen giver anledning til at revurdere afdelingens risici.

Risikostyringsfunktionen konsoliderer de udførende enheders registrerede risici og fører tilsyn med udviklingen i risikobilledet. Risikostyringsfunktionen følger op på alle hændelser og tager i samarbejde med compliancefunktionen stilling til om hændelserne knyttes til compliancerisici og dermed skal registreres som compliancehændelser.

Egen risikovurdering

Bestyrelsen foretager mindst én gang årligt vurdering af PenSam Holding's forretningsmodel og politikker med udgangspunkt i PenSam Holding's kapitalgrundlag, solvenskapital og risikotolerancegrænser ud fra en going concern-forudsætning på både kort og lang sigt.

Risikovurderingen omfatter tillige en vurdering af risikostyringsystemets effektivitet i sikring af en løbende overholdelse af solvenskapitalkravet og egne risikotolerancegrænser.

Processen for PenSam Holding's egen risikovurdering foregår som udgangspunkt i følgende trin:

- De finansielle datterselskaber beslutter, hvilke risikoscenarier selskabernes solvens- og kapitalsituationer skal analyseres i.
- De finansielle datterselskaber forestår analyse af selskabernes nuværende og fremtidige situation i hvert af de besluttede scenarier samt øvrige nødvendige stress- og omvendte stresstest. Resultaterne af analysen samt væsentligste konklusioner der skal indgå i risikovurderingsrapporten, gennemgås. PenSam Holding's væsentligste risici identificeres og rangordnes i risikovurderingsrapporten
- Den endelige risikovurderingsrapport drøftes og godkendes af bestyrelsen.

I rapporten om egen risikovurdering konkluderer bestyrelsen på, hvorvidt den finder behov for at supplere den interne risikostyring med et internt fastsat tillæg til det lovfastsatte solvenskrav.

Bestyrelsen har senest foretaget egen risikovurdering og vurderet eget solvensbehov under hensyntagen til risikoprofil, kapitalforvaltning og risikostyringssystem på bestyrelsesmøde den 03.12.2021. Ved gennemgangen af de væsentligste identificerede risici har bestyrelsen aktivt taget stilling til, om risikoen kunne accepteres, eller om risikobegrænsende initiativer skulle igangsættes.

Bestyrelsen har vurderet, at selskabets risiko- og kapitalsituation er tilfredsstillende i såvel basisscenariet som i de alternative scenarier. Bestyrelsen vurderer ligeledes, at Solvens II standardmodellen er passende til at opgøre solvenskapitalkravet i selskabet.

Direktionen sikrer, at relevante medarbejdere informeres om bestyrelsens risikovurderingsrapport.

Rapportering

Bestyrelsen orienteres minimum kvartalsvis om udviklingen i solvenskapitalkravet samt overholdelse af rammestyringen. Risikofunktionen udarbejder dagligt opgørelse af investeringsrisici og udnyttelse af risikorammer fastsat af bestyrelse og direktion, og denne rapportering tilgår daglig chefen for investeringsafdelingen og den risikoansvarlige for PenSam Holding.

Den risikoansvarlige for PenSam Holding foretager årligt en rapportering til direktionen, hvor der redegøres for risikostyringens effektivitet samt stillingtagen til at alle væsentlige risici i virksomheden, herunder risici, der går på tværs af virksomhedens organisation, identificeres, måles, overvåges, styres og rapporteres korrekt. Dette har været vurderet som værende opfyldt i 2021.

Risikofunktionen er ansvarlig for den hhv. kvartalsvise og årlige tilsynsrapportering i henhold til Solvens II reglerne.

B.4: Internt kontrolsystem

Der er fastsat politikker og forretningsgange for alle væsentlige driftsaktiviteter. Til efterlevelse af disse er der i Politik for intern kontrol og compliance fastsat ansvarsområder, formål, processer og rapporteringsprocedurer for det interne kontrolsystem.

Ejerskabet af kontrollerne tilhører de enkelte afdelinger. Det er altså den enkelte afdeling, som er ansvarlig for, at kontrollerne udføres. PenSam's risikostyring følger op på udførelse og design af kontroller, og på baggrund heraf udarbejdes relevant rapportering til direktionen.

Risikofunktionen er ansvarlig for den hhv. kvartalsvise og årlige tilsynsrapportering i henhold til Solvens II reglerne.

Kontrolmiljø og system

Politik for intern kontrol og compliance fastsætter ansvarsområder, formål, processer og rapporteringsprocedurer for selskabets interne kontrolsystem. Indretningen af det internt kontrolmiljø medvirker til, at der kun er lav sandsynlighed for at manglende kontrol- og/eller risikoreducerende-tiltag kan føre til hændelser der kan give anledning til væsentlige finansielle tab, omdømmemæssige tab og/eller negativ kundepåvirkning.

Kontrolmiljøet er indrettet således, at der foretages kontrol af alle væsentlige risikobehæftede opgaver, herunder at videregivne beføjelser overholdes. Desuden sikres, at der foretages kontrol af overholdelse af grænser for risici, herunder placeringsgrænser, samt kontrol af opgaver, som kan medføre væsentlige risici.

Som beskrevet i forrige afsnit vedr. risikostyringssystemet anvendes et centralt IT-system til intern kontrol og risikostyring. Systemet anvendes af organisationen til at håndtere risici, hændelser, kontroller og udnytte muligheder for proaktivt at arbejde med disse.

Der foretages opfølgning og analyser af data i kontrolsystemet samt opfølgning på hændelser og sparring til registrering af kontroller og risici. Det er de udførende afdelinger, som registrerer egne risici og hændelser, og de interne kontrol- og risikostyringsfunktioner, som behandler, kontrollerer og rapporterer herom.

Således sikres der fuld gennemsigtighed af, hvilke risikofaktorer organisationen udsættes for. Endvidere anvendes systemet til håndtering af revisions- og complianceanbefalinger mv.

Indretningen af det interne kontrolmiljø i selskabet består af en række elementer, som alle understøtter hinanden.

Strategiske kontroller herunder funktionsadskillelse, generelle krav om godkendelser og bemyndigelser m.v.: De strategiske kontroller har fokus på håndtering af konkrete typer af risici på tværs af processer og arbejdsgange.

Operationelle kontroller: Alle operationelle nøglekontroller er beskrevet i forretningsgangene og indgår i samspil med øvrige kontroller i de daglige processer og arbejdsgange.

Nøglekontrollerne er de operationelle kontroller, som er særligt vigtige for selskabet. Forretningsgange udgør et vigtigt element i det interne kontrolmiljø og skaber grundlag for en systematisk udførelse af væsentlige forretningsprocesser med reduceret risiko for utilsigtede fejl.

Risikostyringsfunktionen

Risikostyringsfunktionen følger op på udførsel af nøglekontroller og rapporterer herom til bestyrelse og direktion.

Compliancefunktionen

Compliancefunktionen er en del af det interne kontrolsystem og udfører sine aktiviteter på baggrund af en årsplan (complianceprogram), som er godkendt af direktionen.

En væsentlig aktivitet for compliancefunktionen er forebyggende og opfølgende kontrol med implementering af nye og overholdelse af eksisterende lovgivnings- og myndighedskrav samt interne styringsrammer (politikker, retningslinjer og forretningsgange).

Compliancefunktionen samarbejder med de andre nøgelfunktioner med henblik på at sikre et effektivt arbejde og undgå unødigt sammenfald mellem funktionerne.

Den complianceansvarlige rapporterer efter behov og mindst årligt til direktion og bestyrelse om resultatet af overvågningen, kontrollen og vurderingen af complianceområderne.

B.5: Intern auditfunktion

Intern revision i PenSam Holding er etableret i henhold til bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder og finansielle koncerner (revisionsbekendtgørelsen). Intern revision agerer som en koncernfunktion i PenSam Holding koncernen og ledes af en revisionschef.

"Funktionsbeskrivelse og politik for Intern revision og Intern Audit" er opdateret i november 2020 og efterfølgende tiltrådt af bestyrelserne for de virksomheder, der indgår i PenSam Holding koncernen. Det arbejde som den Interne auditfunktion udfører, er integreret i funktionsbeskrivelsen for Intern revision og sker indenfor rammerne af revisionsbekendtgørelsen.

Arbejdsopgaverne varetages således på baggrund af den af bestyrelsen godkendte "Funktionsbeskrivelse og politik for Intern revision og Intern audit" samt den indgåede revisionsaftale med ekstern revision. Bestyrelsen har i henhold til revisionsbekendtgørelsen besluttet, at revisionschefen forsyner alle årsregnskaber i koncernen med en revisionspåtegning.

Revisionschefen rapporterer til revisionsudvalg og bestyrelser i PenSam Holding koncernen, og revisionsaktiviteterne omfatter opgaver indenfor såvel operationel som finansiell revision. Det vurderes, at de opgaver, der er pålagt den Interne auditfunktion, kan indeholdes indenfor de rammer som er pålagt Intern revision i henhold til funktionsbeskrivelsen, hvorfor der udarbejdes en årlig revisionsstrategiplan for PenSam Holding koncernen som omfatter såvel Intern revision som Intern Audits arbejdsopgaver.

Intern revision vurderer blandt andet, om selskabets interne kontrolsystem er tilstrækkeligt og effektivt, og om selskabets ledelsessystem er hensigtsmæssigt og betryggende

Intern audits uafhængighed og objektivitet er understøttet af, at revisionschefen eller medarbejderne ikke er ansvarlige for eller har beføjelser til at udføre eller deltage i andet arbejde end revision. Dette er ensbetydende med, at revisionschefen og medarbejderne ikke kan deltage i opgaver, som kan bevirke, at revisionschefen kommer i en situation, hvor vedkommende erklærer sig eller oplyser om forhold eller dokumenter, som revisionschefen eller medarbejderne har udarbejdet grundlaget for.

Da den ansvarlige for Intern audit tillige er revisionschef i koncernen, kan vedkommende alene ansættes og afskediges af bestyrelsen i PenSam Holding A/S.

I henhold til kommissorium for revisions- og risikoudvalget i PenSam Pension udfører udvalget en række opgaver, der understøtter, at revisionschefen og Intern revision er uafhængig og objektiv.

Disse opgaver omfatter eksempelvis:

- Overvågning af det interne kontrolsystem, herunder Intern revision.
- Behandling og indstilling af revisionsstrategiplan til godkendelse af bestyrelserne i PenSam Holding koncernen, herunder budget og bemanning i Intern revision.
- Behandling og drøftelse af udviklingen og ledelsens tiltag i relation til revisionsanbefalinger.
- Løbende revurdering og indstilling af ændringer til "Funktionsbeskrivelse og politik for Intern revision og Intern audit".
- Årlig vurdering af Intern revisions uafhængighed, herunder kvalitetssikringssystemet.

B.6: Aktuarfunktion

Direktionen har udpeget den ansvarshavende aktuar for PenSam Pension som ansvarlig for Aktuarfunktionen i PenSam Holding.

Aktuarfunktionen udfører sine aktiviteter baseret på en årsplan. Aktiviteterne omfatter primært koordinering af opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser i datterselskaberne samt medvirken i opgørelsen af datterselskabernes og moderselskabets solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav samt i selskabernes risikostyring. Endvidere har Aktuarfunktionen ansvar for vurdering af datakvaliteten til beregning af hensættelser.

Den ansvarlige for Aktuarfunktionen udarbejder som minimum årligt en Aktuarrapport til direktionen og bestyrelsen. Den ansvarlige har derudover løbende adgang til rapportering til direktionen og bestyrelsen.

B.7: Outsourcing

PenSam Holding har outsourcet totaladministrationen af selskabets drifts- og udviklingsaktiviteter til PenSam A/S.

PenSam A/S fungerer i et armslængdeforhold til PenSam Holding med fokus på eksekvering af aftalte planer samt med rådgivning i forhold til forretningsmæssige afklaringer. Outsourcingen følger selskabets Politik for outsourcing, som fastlægger målsætninger og strategi for outsourcing, beslutningsproces samt krav til outsourcingkontrakter.

De outsourcede aktiviteter omhandler:

- Formueforvaltning som består i at forvalte PenSam Holding's formue fra fastsættelse af investeringsstrategi over investeringseksekvering til løbende risikostyring, afvikling og administration.
- Styring & Governance som omhandler den finansielle og økonomiske styring samt ledelsessupport og strategiudvikling. Herudover indgår governance som understøtter god selskabsledelse og compliance i forhold til gældende lovgivning.

For tilvejebringelse af IT-drift gør PenSam A/S brug af videreoutsourcing. KMD er videreoutsourcingsleverandør for IT-drift, -vedligehold og -udvikling. Denne videreoutsourcing er godkendt af PenSam Holding's bestyrelse.

Månedligt følges der op på de leverede serviceydelser, og bestyrelsen bliver en gang i kvartalet præsenteret for KPI'ernes udvikling og status. Yderligere bliver der udarbejdet en årlig outsourcingrapport, hvor også den rådgivende funktion evalueres kvalitativt.

B.8: Andre oplysninger

Bestyrelsen har fastsat politikker inden for forretningens aktivitetsområder. Direktionsinstruksen og politikkerne beskriver tilsammen rammerne for ledelsen af virksomheden og samspillet mellem bestyrelsen og direktionen og under dem tjener beredskabsplaner, forretningsgange, arbejdsbeskrivelser mv. i organisationen eller krav i en outsourcingkontrakt til at sikre, at der er en klar og entydig ledelse af PenSam Holding i alle virksomhedens led.

Der er fokus på, at der er en rød tråd fra PenSam Holdings forretningsmodel og afledte risikoprofil til direktionsinstruksen og politikkerne på de enkelte aktivitetsområder, hvor det risikoniveau, som bestyrelsen ønsker på aktivitetsområderne, fremgår, og hvor rammer for direktionens beføjelser fastsættes. Dette videreføres i de underliggende forretningsgange mv. og er med til at understøtte, at PenSam Holdings strategiske mål nås.

Bestyrelsen og direktionen har i forlængelse heraf sikret, at der er rapporteringskanaler til sikring af informationsstrømme i selskabet, både bottom-up og top-down.

Koncernoplysninger

Ledelsen af koncernen og datterselskaberne bliver varetaget af samme organisation, hvorfor der er stor sammenhæng i, hvordan risikostyringen og de interne kontrolsystemer og rapporteringsprocedurer gennemføres på tværs af selskabets datterselskaber og på koncernniveau.

C: Risikoprofil

Bestyrelsens ønskede risikoprofil styres gennem investeringerne i selskabets datterselskaber og dermed risikoprofilen i datterselskaberne. Det er dermed en tæt overvågning af solvenskapitalkravet, basiskapitalen og den forventede egenkapitalforrentning i datterselskaberne, der skaber PenSam Holding's risikoprofil. Det bærende princip for risikostyring i PenSam Holding er, at hvert af de finansielle datterselskaber til alle tider er solvente med en passende margin. Udnyttelse af diversifikationseffekter selskaberne imellem eller tabsdækning på tværs af selskaberne er derfor ikke en del af planlægningen. Undtaget herfra er udnyttelse af skatteaktiver i koncernen efter reglerne om sambeskatning.

PenSam Pension

Det ønskede risikoniveau og risikotolerancegrænser fastlægges i PenSam Pensions Politik for risikostyring og retningslinjer herfor. Risikorammerne skal tilsikre, at selskabet til alle tider er solvent. Selskabets basiskapital pålægges operationel risiko samt risiko fra garanterede koncepter. Det sikres i planlægningen efter bedste skøn og i stressede scenarier, at selskabet opfylder målsætningerne angivet i selskabets forretningsmodel. Der forudsættes ikke i planlægningen implicit eller eksplicit kapitaltilførsel fra PenSam Holding.

PenSam Bank

Det ønskede risikoniveau i PenSam Bank fastlægges i PenSam Bank's Politik for risikostyring samt øvrige tilknyttede styringsdokumenter. Rammerne for de individuelle risikoområder tilsikrer, at bankens solvens til enhver tid holdes inden for den fastsatte overordnede ramme. Rammen i PenSam Bank fastsættes, så et potentielt tab ikke overstiger bankens basiskapital. Planlægningen tager højde for, at banken kan opfylde de strategiske målsætninger i forretningsmodellen, uden at der implicit eller eksplicit forudsættes kapitaltilførsel fra PenSam Pension. Ligeledes sikrer banken, at de lovpligtige grænser for likviditet overholdes.

PenSam Forsikring

Det ønskede risikoniveau og risikotolerancegrænser fastlægges i PenSam Forsikring's Politik for risikostyring og Retningslinjer for risikostyring.

Risikoniveau og rammer fastsættes under iagttagelse af PenSam Forsikring's tilgængelige risikokapacitet. Overholdelse af risikorammerne tilsikrer, at kapitalgrundlaget til hver en tid honorerer solvenskapitalkravet.

PenSam A/S

De ikke-finansielle væsentligste risici er ejerskabet af serviceleverandøren PenSam A/S, der tilbyder outsourcing af administrative ydelser indenfor livsforsikring, bank og skadesforsikring. Risikoen på værdien af dette aktiv er tæt knyttet til selskabets fortsatte evne til med samme eller højere effektivitet at opfylde de indgåede kontrakter. Risikoen styres via PenSam Holding's aktive ejerskab af PenSam A/S.

Øvrige egne risici

Ud over ejerskabet af serviceleverandøren PenSam A/S består de øvrige egne risici primært af investeringsrisici på egenkapitalens aktiver. Disse behandles nedenfor.

C.1: Forsikringsrisici

Forsikringsmæssige risici

PenSam Holding har forsikringsrisici gennem aktiviteterne i datterselskabet PenSam Pension og dettes datterselskab PenSam Forsikring.

Følgende risikokategorier vedrører livsforsikringsrisikoen i PenSam Pension:

- Dødelighedsrisiko
- Levetidsrisiko
- Invaliditets-/sygdomsrisiko
- Livsforsikringsoptionsrisiko
- Omkostningsrisiko

- Genoptagelsesrisiko
- Livsforsikringskatastroferisiko.

Følgende risikokategorier vedrører sygeforsikringsrisiko i PenSam Pension:

- Dødelighedsrisiko
- Levetidsrisiko
- Sygdomsrisiko
- Sygeforsikringsoptionsrisiko
- Omkostningsrisiko
- Genoptagelsesrisiko
- Livsforsikringskatastroferisiko.

Der er følgende underkategorier til skadesforsikringsrisiko i PenSam Forsikring:

- Præmie- og erstatningshensættelsesrisiko
- Skadesforsikringsoptionsrisiko
- Skadesforsikringskatastroferisiko.

Der er følgende underkategorier til sygeforsikringsrisiko i PenSam Forsikring:

- Præmie- og erstatningshensættelsesrisiko
- Sygeskadesforsikringsoptionsrisiko
- Sygeforsikringskatastroferisiko.

De nævnte risikokategorier er nærmere gennemgået i afsnittene om forsikringsrisici i rapporterne om solvens og finansiell situation for de nævnte datterselskaber.

C.2: Markedsrisici

PenSam Holding har markedsrisiko gennem forretningsplanen og forvaltningen af kapital i selskabets datterselskaber. Det vil sige, at PenSam Holding har renterisiko, aktierisiko, kreditspændsrisiko og valutarisiko samt øvrig markeds- og modpartsrisiko gennem deres investeringer i PenSam Pension og PenSam A/S. Der henvises til forsikringsdatterselskabernes "Rapport om solvens og finansiell situation" for mere dybdegående gennemgang af markedsrisikoen i datterselskaberne. Foruden selskabets direkte investeringer i datterselskaberne har PenSam Holding ligeledes investeringer i korte danske obligationer med høj rating og høj likviditet som bidrager til den samlede markedsrisiko i selskabet.

C.3: Kreditrisici

Selskabets kreditrisiko består af investeringer i stats- og realkreditobligationer. Kreditrisikoen opgøres i solvensopgørelsen som kreditspændsrisiko, og det ønskede risikoniveau er fastsat i Politik for investering og er rammesat i Retningslinjen for investering. Selskabet har kreditrisiko på danske realkredit obligationer.

C.4: Likviditetsrisici

PenSam Holding har en høj grad af likviditet i egne aktiver til brug for eventuelle operationelle udgifter. Likviditetsrisikoen i datterselskaberne styres aktivt i de enkelte datterselskaber.

C.5: Operationelle risici

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af utilstrækkelige eller fejlagtige interne procedurer og processer, menneskelige eller systemmæssige fejl, og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici. Dette indebærer, at operationel risiko ofte forbindes med bestemte og enkeltstående begivenheder.

Af væsentlige operationelle risikokilder kan følgende nævnes, (bemærk listen er ikke udtømmende) afhængighed til outsourcing partnere, personafhængighed/specifikviden, håndtering af persondata, IT-nedbrud/adgang til data, kommunikation med kunder, svindel, manuelle fejl, samt compliance- og IT-risici.

Hver enkelt afdeling i selskabet har vurderet afdelingens operationelle risici, og identificeret kontroller og nøglekontroller til at mitiggere at risici indtræffer eller begrænse deres omfang. På selskabsniveau har bestyrelsen og direktionen vurderet de væsentligste operationelle risikokategorier som risici knyttet til anvendelse af modeller, risici knyttet til kundebetjening- og kommunikation, risici knyttet til IT-anvendelse, risici knyttet til den finansielle rapportering samt overholdelse af interne- og eksterne regler og lovgivning. Der er for alle væsentlige risici taget initiativer og/eller procedurer som sikrer et acceptabelt risikoniveau.

C.6: Andre væsentlige risici

PenSam Holding har ikke identificeret væsentlige risici uden for de ovenfor gennemgåede risikokategorier.

Koncernoplysninger

PenSam Holding har ikke identificeret væsentlige risikokoncentrationer på koncernniveau.

C.7: Andre oplysninger

Der vurderes ikke at være andre væsentlige oplysninger om risikoprofilen.

D: Værdiansættelse til solvensformål

D.1: Aktiver

Aktiverne værdiansættes som udgangspunkt ud fra de samme principper, som benyttes i forbindelse med udarbejdelsen af regnskaberne. Der er således ikke nogen væsentlige forskelle mellem de metoder og primære antagelser, som benyttes til henholdsvis solvensformål og regnskabsformål.

Principperne for værdiansættelse er beskrevet i afsnittene nedenfor

Materielle aktiver

Materielle aktiver består primært af driftsmidler. Driftsmidler indregnes i balancen til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsessummen samt øvrige omkostninger tilknyttet anskaffelsen. Afskrivninger beregnes på grundlag af aktivets restværdi fratrukket akkumulerede nedskrivninger. Afskrivninger på driftsmidler foretages lineært over den forventede økonomiske levetid. Afskrivningsperioderne er fastsat til 3 - 10 år.

Investeringsjendomme

Investeringsjendomme måles til dagsværdi efter en cash flow model. Investeringsjendomme omfatter primært bolig- og erhvervsjendomme. Dagsværdien opgøres med udgangspunkt i en systematisk vurdering af ejendommene baseret på deres forventede afkast over en 10-årig periode og terminalværdi.

Terminalværdien er forventningen til ejendommens fremtidige kontante driftsafkast i et normalt år efter en 10-årig periode. Dagsværdien er opgjort ved at tilbagediskontere det forventede afkast samt at fastsætte afkastkrav, der blandt andet afhænger af ejendommens art, beliggenhed og det aktuelle renteniveau.

Ejendomme ejet af ejendomsselskaber indgår i posterne 'Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder'.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indregnes og måles til andel af virksomhedens regnskabsmæssige indre værdi. Virksomhedens indre værdi opgøres efter det senest modtagne regnskab.

Kapitalandele

Kapitalandele indregnes i balancen til dagsværdi. Dagsværdien for kapitalandele, der handles på et aktivt marked, opgøres på baggrund af lukkekursen på balancedagen.

For kapitalandele, hvor der ikke forefindes et aktivt marked og dermed ikke en observerbar pålidelig dagsværdi, foretages værdiansættelsen med udgangspunkt i almindeligt anerkendte værdi-ansættelsesmetoder. Dette omfatter f.eks. "discounted cash flow metoden", sammenlignelige handler og multipler. Den anvendte metode varierer afhængig af de konkrete foretagne investeringer.

Værdiansættelserne efterprøves løbende ud fra risiko og væsentlighed. Der valideres ved hjælp af følsomhedsanalyser af væsentlige forudsætninger i de anvendte værdiansættelses-modeller.

Latent udenlandsk skat i udenlandske kapital-andele forventes ikke at udgøre væsentlige beløb, men indregnes i balancen baseret på de oplysninger, der er til rådighed.

Investeringsforeningsandele

Børsnoterede investeringsforeningsandele måles til dagsværdi med udgangspunkt i den officielle lukkekurs på balancedagen. Hvis en officiel lukkekurs ikke findes, anvendes den officielle børskurs. Unoterede investeringsforeningsandele måles til den af udbyder beregnede kurs, der bygger på de underliggende værdipapirers dagsværdi.

Obligationer, pantsikrede udlån og andre udlån

Obligationer, pantsikrede udlån og andre udlån måles til dagsværdi. Dagsværdien af noterede obligationer opgøres med udgangspunkt i den officielle lukkekurs på balancedagen. Hvis en officiel lukkekurs ikke findes, anvendes den

officielle børskurs. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles dog til nutidsværdien af udtrækningsbeløbet. For øvrige unoterede obligationer og udlån opgøres dagsværdien ud fra almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der inddrager alle tilgængelige data, som markedsdeltagere må antages at ville tage i betragtning ved en prisfastsættelse. PenSam benytter et internationalt anerkendt kreditvurderingsværktøj til understøttelse af ovenstående teknikker.

Afledte finansielle instrumenter

Børsnoterede og unoterede afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, og reguleringer indregnes løbende i resultatopgørelsen under 'Kursreguleringer'. Positive dagsværdier indregnes i balancen under 'Afledte finansielle instrumenter', og negative dagsværdier indregnes i balancen under 'Anden gæld og Gæld til kreditinstitutter'.

For afledte finansielle instrumenter, der ikke er børsnoterede, anvendes til værdiansættelsen almindeligt anerkendte værdiansættelses-metoder. De valgte metoder tilpasses de enkelte afledte finansielle instrumenter.

Der foretages analyser af værdiansættelserne i forhold til eksterne modparter og i forhold til priser fastsat af en uafhængig finansiell institution for at vurdere og efterprøve de af selskabet fastsatte værdier.

Repoer behandles som lån mod sikkerhed. Obligationer solgt som led i en repoforretning er medtaget i balancen til dagsværdi.

D.2: Forsikringsmæssige hensættelser

Værdiansættelse af forsikringsmæssige hensættelser

De forsikringsmæssige hensættelser vedrører aktiviteterne i datterselskaberne PenSam Pension og PenSam Forsikring.

I PenSam Pension værdiansættes de forsikringsmæssige hensættelser for nærværende på samme måde til regnskabsaflæggelse som til solvensformål.

For PenSam Forsikring gælder, at de forsikringsmæssige hensættelser værdiansættes på samme måde til regnskabsaflæggelse som til solvensformål, hvorfor de forsikringsmæssige hensættelser til solvensformål kun afviger fra de regnskabsmæssige hensættelser ved, at de forsikringsmæssige hensættelser til solvensformål ikke indeholder fortjenstmargenen.

Fremadrettet vil værdiansættelsen til solvensformål i PenSam Pension blive ændret, da Finanstilsynet har givet påbud af 24.01.2020 om ændret opgørelse. Finanstilsynet har givet en frist herfor til ultimo 2022. PenSam Pension har iværksat arbejdet med dette.

Måling af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter

Livsforsikringskontrakter

Vurderingen af kundebestandens levetid, død og invaliditet har en væsentlig indflydelse på opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser, og derfor foretages der regelmæssigt en vurdering af bedste skøn for de nævnte parametre.

Erfaringerne, der danner baggrund for fastsættelse af parametre til hensættelsesberegning, er indhentet over perioden 2016-2020, hvilket vil sige perioden, efter at førtidspensionsreformen er trådt i kraft. I den periode var der først et fald i tilkendelse af førtidspension og efterfølgende en stigning. Der er fortsat usikkerhed om reformens langsigtede effekt, hvilket kan påvirke hensættelsernes størrelse fremadrettet.

Fastlæggelse af forudsætningerne er baseret på erfaringer fra PenSam Pension's bestand og er påvirket af aktuarmæssige skøn, der har betydning for hensættelsernes størrelse.

Den anvendte metode for vurdering af bedste skøn for levetid og død skelner mellem levetid for raske og invalide, idet der i PenSam Pension er observeret stor forskel i levetid imellem raske og invalide.

Til vurdering af den observerede dødelighed anvendes PenSam Pension's bestand som grundlag for raske. Det er endvidere vurderingen, at en metode, der skelner mellem raske og invalide, er udtryk for bedste skøn på det foreliggende grundlag.

Skadesforsikringskontrakter

De skøn, der påvirker regnskabet mest, er skøn vedrørende de forsikringsmæssige hensættelser. De væsentligste forudsætninger vedrører forventningerne til antallet af skadessager og fastsættelse af de forventede fremtidige udbetalinger.

Skøn er foretaget på baggrund af den historik, som selskabet har opbygget for efteranmeldelser samt vurdering af afløbsgevinster og -tab. Fastsættelse af hensættelserne er baseret på anerkendte metoder og opgøres af aktuarer. Der vil være en usikkerhed relateret til, hvorvidt det statistiske grundlag og historik kan anvendes til estimat af endnu ikke færdigafviklede skader.

Forsikringsmæssige hensættelser i livsforsikring

Forsikringsmæssige hensættelser opgøres på basis af det til Finanstilsynet anmeldte tekniske grundlag for beregning af forsikringsmæssige hensættelser.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelser opdeles i garanterede ydelser, risikomargen, individuelt bonuspotentiale samt kollektivt bonuspotentiale.

Nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme findes ved diskontering med rentekurven, jf. regnskabsbekendtgørelsen, hvor satserne er med volatilitetsjustering og reduceret med pensionsafkastbeskatningssatsen.

Forudsætninger vedrørende dødelighed og invaliditet er fastlagt på baggrund af erfaringer fra bestanden i PenSam. Forudsætninger vedrørende de fremtidige administrationsomkostninger er baseret på erfaringer i PenSam vedrørende omkostninger pr. forsikret.

For livsforsikringshensættelserne vedrørende ugaranterede ydelser er underposterne garanterede ydelser og risikomargen nul, og der er alene individuelt bonuspotentiale og kollektivt bonuspotentiale.

Garanterede ydelser

Garanterede ydelser er opgjort som nutidsværdi af betalingsstrømme vedrørende præmier, ydelser og administrationsomkostninger. Betalingsstrømmene er opgjort under hensyntagen til sandsynligheden for tilbagekøb, overgang til fripolicy og diverse forsikringsbegivenheder.

Nutidsværdierne opgøres efter markedsforudsætningerne. Hertil lægges et tillæg til dækning af fremtidige ydelser foranlediget af indtrufne forsikringsbegivenheder samt et tillæg for ubetalte, forfaldne forsikringsydelser.

Risikomargen

Risikomargenen beregnes efter kapitalomkostningsmetoden under Solvens II.

Individuelt bonuspotentiale og kollektivt bonuspotentiale

Den forsikredes bonusret opgøres residualt i forhold til de forsikringsmæssige hensættelser efter finansiering af garanterede ydelser, risikomargen og fortjenstmargen. Den del af værdien af bonusretten, der er indeholdt i de retrospektive hensættelser, er individuelt bonuspotentiale, mens den del, der ikke er fordelt til de enkelte forsikringer, er kollektivt bonuspotentiale.

Individuelt bonuspotentiale og kollektivt bonuspotentiale kan anvendes til betaling af den anmeldte risikoforrentning samt til dækning af negative realiserede resultater i henhold til kontributionsbekendtgørelsen.

Forsikringsmæssige hensættelser i skadesforsikring

Forsikringsmæssige hensættelser opdeles i præmiehensættelser, fortjenstmargen, erstatningshensættelser og risikomargen.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelser svarer til den del af præmien, der vedrører den ikke-forløbne risikoperiode. Præmiehensættelserne udgør mindst den del af bruttopræmien, der svarer til den del af forsikringsperioden, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Præmiehensættelserne er diskonteret. Nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme findes ved diskontering med rentekurven, jf. regnskabsbekendtgørelsen.

Fortjenstmargen på skadesforsikringskontrakter

Fortjenstmargenen indeholder den forventede fortjeneste i de ikke-forløbne dele af risikoperioderne for selskabets indgåede forsikringskontrakter. Den forventede fortjeneste beregnes ud fra udviklingen i de hidtidige erfaringer for indtjening og fordelt på de enkelte produkter.

I beregningen af fremtidige betalingsstrømme indgår de forventede betalinger efter balancedagen vedrørende de af selskabet indgåede forsikringskontrakter, uanset om risikoperioden er påbegyndt eller ej.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelser opgøres ultimo regnskabsåret som summen af anmeldte, endnu ikke afregnede erstatningskrav med tillæg af forventede efteranmeldte erstatningskrav samt et skønnet erstatningskrav for utilstrækkeligt oplyste forsikringsbegivenheder.

De anmeldte erstatningskrav opgøres enten som en sag-for-sag vurdering eller bliver estimeret ud fra statistiske metoder med basis i erfaringer fra tidligere år. Erstatningshensættelserne fastsættes for hver branche med baggrund i aktuarmæssige modeller.

De opgjorte erstatningshensættelser forhøjes derudover med beløb til dækning af direkte og indirekte skadesbehandlingsomkostninger i forbindelse med afvikling af erstatningsforpligtelserne. Erstatningshensættelserne er diskonteret. Nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme findes ved diskontering med rentekurve, jf. regnskabsbekendtgørelsen.

Risikomargen på skadesforsikringskontrakter

Risikomargenen beregnes således, at hensættelserne svarer til det beløb, som et andet forsikringsselskab kan forventes at kræve for at overtage og honorere forsikringsforpligtelserne. Risikomargenen beregnes efter kapitalomkostningsmetoden under Solvens II. Ændringer i risikomargen i resultatopgørelsen fordeles mellem ændringer, der kan henføres til præmiehensættelserne henholdsvis erstatningshensættelserne.

D.3: Andre forpligtelser

Andre forpligtelser er udskudt skat, gældsposter og negativ værdi af afledte finansielle kontrakter. Posterne er værdiansat til samme værdi som i årsrapporten. Der foretages ikke diskontering af udskudt skat.

D.4: Alternative værdiansættelsesmetoder

Der anvendes ikke alternative værdiansættelsesmetoder.

D.5: Andre oplysninger

Der vurderes ikke at være andre væsentlige oplysninger om værdiansættelsen af aktiver og passiver til solvensformål.

E: Kapitalstyring

Koncernsolvensen opgøres ved en kombination af metode 1 og metode 2 i Solvens II-direktivet, dvs. regnskabskonsolidering hhv. fradrag og aggregering. PenSam Bank og PenSam Pension indregnes i henhold til metode 2.

Kapitalgrundlaget i PenSam Holding består af egenkapitalen i PenSam Holding (ekskl. Minoritetsinteresser) fratrukket værdien af PenSam Pension. Dertil tillægges en andel af Egenkapitalen, fortjenstmargen og overskudskapital i PenSam Pension, PenSam Forsikring og PenSam Bank bestemt ved en forholdsmæssig andel af solvenskapitalkravet i de respektive selskaber.

De tre finansielle datterselskaber bidrager således ikke med deres fulde kapitalgrundlagt til PenSam Holdings solvenskapitalgrundlag hvilket skyldes, at egenkapitalen i selskaberne, som følge af PenSam Pensions selskabsform som et arbejdsmarkedsrelateret forsikringsaktieselskab, er begrænset i forhold til bevægeligheden af kapital til PenSam Holding.

PenSam Holdings fremtidige solvensgrad forventes af samme årsag at være stabil, som følge af, at datterselskabernes bidrag til koncernens kapitalgrundlag justeres proportionalt i forhold til deres respektive individuelle kapitalkrav.

Selskabet har i hele 2021 overholdt såvel solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet på betryggende vis.

E.1: Kapitalgrundlag

Bestyrelsen har besluttet, at PenSam Holding's kapital som udgangspunkt udgøres af egenkapital og dermed ikke af kapital finansieret af långivere. Beslutningen udelukker dog ikke, at kapitalnødplanen kan indeholde elementer af fremmedkapital. Hertil kommer til solvensformål en andel af fortjenstmargen og overskudskapitalen i PenSam Forsikring og PenSam Pension.

Kapitalgrundlaget er specificeret i tabellen nedenfor:

Mio. kr.	2021	2020
Egenkapital i PenSam Holding	508	440
Egenkapital i PenSam Bank og Forsikring	357	357
Fradrag for Immaterielle aktiver	-0	-1
Fortjenstmargen, PenSam Forsikring	15	12
Overskudskapital i PenSam Pension	5.201	8.202
- Andel som ikke medregnes i kapitalgrundlag	-5.081	-7.059
Solvenskapitalgrundlag	1.000	1.952

Klassificering af kapitalgrundlaget i Tiers følger af klassificeringen af Tiers i datterselskaberne.

Der er væsentlige forskelle i forhold til selskabets regnskab. Disse består primært i, at immaterielle aktiver værdiansættes til 0 i Solvens II-balancen, samt at kun en mindre andel af egenkapitalen, overskudskapital og fortjenstmargen indgår i kapitalgrundlaget til solvensformål.

Udskudte skatteaktiver i PenSam Holding udgør i alt 3,7 mio. kr. og består af komponenterne udskudte skatteaktiver samt aktuelle skatteaktiver. Komponenten udskudte skatteaktiver, som omfatter fremførbart underskud, er indregnet med 3,0 mio. kr. ud fra en forventning om, at aktiveret fremførbart underskud anvendes indenfor 3 år, hvilket primært er baseret på forretningsplaner for 2022-2024 for selskaber, som indgår i sambeskatningen med PenSam Holding. Aktuelle skatteaktiver, som ligeledes indgår under udskudte skatteaktiver, er indregnet med 0,7 mio. kr. ud fra en forventning om realisation i løbet af 1 år. Skatteaktivet indgår som element i Tier 3.

E.2: Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav

PenSam Holding anvender standardformlen til opgørelse af koncernsolvensen. Der anvendes ikke selskabsspecifikke parametre eller forenklede beregninger.

Koncernsolvensen opgøres fra 2016 ved en kombination af metode 1 og metode 2 i Solvens II-direktivet, dvs. regnskabskonsolidering hhv. fradrag og aggregering.

Selskabet har i 2020 genansøgt Finanstilsynet om og fået godkendt anvendelse af denne koncernsolvensmetode, hvorefter PenSam Bank og PenSam Pension indregnes i henhold til metode 2, dvs. via fradrag og aggregering.

Opgørelsen af hhv. solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav ultimo 2021 er specificeret i tabellen nedenfor.

mio. kr.	SCR	MCR
Markeds-, kredit- og modpartsrisiko	145	-
Forsikringsmæssige risici	36	-
Operationelle risici	4	-
Andet (diversifikation, skatteaktiv, mv.)	-26	-
Metode 1	158	55
PenSam Bank	215	-
PenSam Pension	449	112
Solvenskapitalkrav	821	167

PenSam Holdings solvenskapitalkrav er blevet justeret med 0,3 mio. kr. som følge af udnyttelsen af de udskudte skatters tabsabsorberende effekt. PenSam Holding forventer i forretningsplanen et samlet resultat før skat på 5 mio. kr. baseret på de koncernforbundne selskabers kapitalplaner.

Ved udgangen af 2021 udgjorde selskabets minimumskapitalkravet 167 mio. kr. Input til beregningen af minimumskapitalkravet er beskrevet i skema S.28.01.01.

E.3: Anvendelse af delmodulet for løbetidsbaserede aktierisici til beregningen af solvenskapitalkravet

PenSam Holding anvender ikke delmodulet for løbetidsbaserede aktierisici til beregning af solvenskapitalkravet

E.4: Forskelle mellem standardformlen og en intern model

PenSam Holding anvender standardformlen til opgørelse af koncernsolvensen.

E.5: Manglende overholdelse af minimumskapitalkravet og solvenskapitalkravet

Selskabet har i hele 2021 overholdt såvel solvenskapitalkravet som minimumskapitalkravet.

Overholdelsen af solvenskapitalkravet ses i tabellen nedenfor.

Mio. kr.	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Solvenskapitalkrav	1.119	1.051	861	821
Minimumssolvenskapitalkrav	227	224	176	167
Solvensgrad	114%	115%	119%	122%

Koncernoplysninger

Koncernsolvensen opgøres fra 2016 ved en kombination af metode 1 og metode 2 i Solvens II-direktivet, dvs. regnskabskonsolidering hhv. fradrag og aggregering.

Selskabet har i 2020 genansøgt Finanstilsynet om og fået godkendt anvendelse af denne koncernsolvens-metode, hvorefter PenSam Bank og PenSam Pension indregnes i henhold til metode 2, dvs. via fradrag og aggregering. Begge selskabers solvenskapitalkrav indgår med 100% i opgørelsen af koncernsolvensen. PenSam Forsikring indregnes efter metode 1.

For så vidt angår PenSam Bank beregnes solvenskravet efter bankreglerne, for PenSam Forsikring og PenSam Pension efter Solvens II-reglerne. I henhold til disse skal man anvende standard-metoden eller anvende en fuld eller partiel intern model, der i givet fald skal godkendes af Finanstilsynet.

PenSam Pension har søgt om og fået godkendelse til at anvende en partiel intern model for levetidsrisiko. Modellen er udviklet, idet EU's standard-metode for solvensbehov vedrørende levetidsrisiko ikke harmonerer med de danske krav i forhold til hensættelser under Finanstilsynets levetidsbenchmark. Derfor anvendes for PenSam Forsikring alene standardmodellen, mens der for PenSam Pension anvendes standardmodellen justeret med den partielle interne model vedrørende levetidsrisiko.

Kombinationen af metode 1 og 2 bevirker, at koncernens solvenskrav opgøres som summen af de enkelte datterselskabers solvenskrav, og der foretages således ingen diversifikation imellem de enkelte datterselskaber.

Som følge af omstruktureringen af PenSam Pension til et arbejdsmarkedsrelateret forsikringsaktieselskab anses der at være væsentlige begrænsninger i forhold til ombyttelighed og overførbare af det anerkendte kapitalgrundlag til dækning af koncernens solvenskapitalkrav. Kapitalgrundlaget består af selskabets egenkapital (ekskl. Minoritetsinteresser) fratrukket værdien af PenSam Pension. Dertil tillægges en andel af Egenkapitalen, fortjenstmargen og overskudskapital i PenSam Pension, PenSam Forsikring og PenSam Bank bestemt ved en forholdsmæssig andel af solvenskapitalkravet i de respektive selskaber.

E.6: Andre oplysninger

Der vurderes ikke at være andre væsentlige oplysninger om kapitalforvaltningen.

